

**МІНІСТЕРСТВО ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
(Мінприроди)**

вул. Митрополита Василя Липківського, 35, м.Київ, 03035, тел. (044) 206-31-15, (044) 206-33-02,
факс (044) 206-31-07; E-mail: minprirody@menr.gov.ua Код ЄДРПОУ 37552996

№ _____
на № _____

31.01.2019

(дата офіційного опублікування в
Єдиному реєстрі з оцінки
впливу на довкілля
(автоматично генерується програмними
засобами ведення Єдиного реєстру з
оцінки впливу на довкілля)

**Товариство з обмеженою
відповідальністю**

«РУДОМАЙН»

код ЄДРПОУ 37064892

проспект Поштовий, 1, м. Кривий Ріг,
Дніпропетровська обл., 50000

(заявник та його адреса)

28.01.2019

(дата видачі)

4-03/12-20189171722/1

(номер висновку)

20189171722

(реєстраційний номер справи про
оцінку впливу на довкілля планованої
діяльності)

4-03/12-20189171722/2 від 28.01.2019

(номер і дата звіту про громадське
обговорення)

ВИСНОВОК

з оцінки впливу на довкілля

планованої діяльності «Видобування залізних руд ділянки № 2 кар'єру
«Південний» (залізні руди повторної розробки п'ятого залізистого горизонту)»

За результатами оцінки впливу на довкілля планованої діяльності
здійсненої відповідно до статей 3, 6-7, 9 і 14* Закону України «Про оцінку
впливу на довкілля», а саме: планованої діяльності «Видобування залізних

* 044034

руд ділянки № 2 кар'єру «Південний» (залізні руди повторної розробки п'ятого залізного горизонту)» встановлено, що:

процедура оцінки впливу на довкілля (далі – ОВД) розпочата 18.09.2018 шляхом оприлюднення повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, (реєстраційний номер справи в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (далі – Реєстр) – 20189171722), а 12.11.2018 до Реєстру внесено звіт з оцінки впливу на довкілля (далі – Звіт з ОВД) та розміщено оголошення про початок громадського обговорення Звіту з ОВД;

повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, опубліковано в газетах «Журнал ЕСПО» від 02.09.2018 та «Екогазета» від 02.09.2018, а також розміщено на дошках оголошень;

з дня офіційного оприлюднення повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, до Мінприроди надходили зауваження і пропозиції громадськості до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до Звіту з ОВД;

оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля опубліковано в газетах «Наше місто» від 15.11.2018 та «Зоря» від 14.11.2018, а також розміщено на дошках оголошень;

звіт з оцінки впливу на довкілля розміщено з 12.11.2018 у приміщеннях за адресами: ТОВ «Рудомайн» (проспект Поштовий, 1, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська обл.); виконком Саксаганської районної у місті ради (вул. Володимира Великого, 32, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська обл.);

громадські слухання з обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності відбулися 10 грудня 2018 року о 17:00 годині у приміщенні актового залу міського комунального закладу «Палац культури «Мистецький» Криворізької міської ради, за адресою: вулиця Бикова, 2, місто Кривий Ріг, Дніпропетровська область;

врахування пропозицій та зауважень, що надходили з дня офіційного оприлюднення повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до Звіту з ОВД, а також протягом громадського обговорення планованої діяльності після подання Звіту з ОВД, відображено у звіті про громадське обговорення, що є невід'ємною частиною даного висновку.

Основні характеристики та місце провадження планованої діяльності

Родовище багатих залізних руд рудника ім. Кірова (поле шахти ім. Артема) в адміністративному відношенні розташоване на території Саксаганського району міста Кривого Рогу, Дніпропетровської області.

Родовище багатих залізних руд – ділянка № 2 кар'єру «Південний» (залізні руди повторної розробки п'ятого залізного горизонту) знаходиться в південній частині Саксаганського району м. Кривий Ріг, в трьох кілометрах на південь від залізничної станції «Шмаково» ДП «Укрзалізниця».

На півдні кар'єр «Південний» межує з кар'єром «Північний» структурного підрозділу ПрАТ «Маріупольський металургійний комбінат ім. Ілліча» гірничо-збагачувальний комплекс «Укрмеханобр».

З північної і західної сторони розташовані відвали кар'єра і зона обвалення від ведення підземних гірничих робіт. Зі східного боку розташований проммайданчик ШУ «ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг».

Найближче житло розташоване на відстані 515 м на сході від проектного об'єкта - житлові будинки по вул. Севастопольської Саксаганського району міста, а на відстані 1, 2 км на захід від кар'єру «Південний» розташовані житлові будинки по вул. Іонова балка Центрально-Міського району міста.

Ділянка № 1 родовища багатих залізних руд рудника ім. Кірова (поле шахти ім. Артема) розробляється підземним способом шахтою ім. Артема ШУ ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг».

Ділянка № 2 родовища залізних руд рудника ім. Кірова (поле шахти ім. Артема) до 2015 року розроблявся відкритим способом кар'єром «Південний» ШУ ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг».

Корисна копалина в межах ділянки № 2, яка розробляється кар'єром «Південний», представлена, раніше втраченими або залишеними в надрах при підземному способі розробки родовища, багатими залізними рудами п'ятого залізного горизонту саксаганської світи.

Ділянка № 2 обмежена:

- з півдня - гірничим відводом кар'єру «Північний»;
- з півночі - насипом, що будується, під автодорогу «Техбаза – кладовище «Західне»;
- зі східного боку - проммайданчиком шахтоуправління ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»;
- із заходу - відвалами розкритих порід.

Відповідно до даних Звіту з ОВД площа ділянки № 2 кар'єру «Південний» (залізні руди повторної розробки п'ятого залізного горизонту) становить 0,242 км² або 24,2 га.

Кар'єр «Південний» введений в експлуатацію в 1972 році для видобутку раніше втрачених багатих залізних руд. Гірничі роботи ведуться у

відпрацьованій підземним способом частині родовища, де процеси зрушення припинені.

Кар'єр розміщений в маркшейдерських осях 128 ... 103 і від лінії середнього простягання ± 0 до лінії +600 (маркшейдерського обґрунтування шахтоуправління ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»), нижній горизонт має позначку мінус 96.

Переробка корисних копалин буде здійснюватися на дробарно-збагачувальному комплексі підприємства «ТОВ «Рудомайн». Корисна копалина - багата залізна руда п'ятого залізистого горизонту ділянки № 2 родовища залізних руд рудника ім. Кірова (поле шахти ім. Артема) придатна в якості аглоруди.

Географічні координати кутових точок ліцензійної площі родовища наведені в таблиці № 1.

Координати ліцензійної площі родовища

Таблиця № 1

№ точки	Координати	
	Північна широта	Східна довгота
1	2	3
1.	47°56'26"	33°23'06"
2.	47°56'26"	33°23'12"
3.	47°56'22"	33°23'15"
4.	47°55'56"	33°22'58"
5.	47°55'56"	33°22'52"
6.	47°55'58"	33°22'48"
7.	47°56'13"	33°22'54"

Ціль планованої діяльності ТОВ «Рудомайн» є видобування залізних руд ділянки № 2 кар'єру «Південний» (залізні руди повторної розробки п'ятого залізистого горизонту) відповідно до спеціального дозволу на користування надрами № 6236 від 08.12.2017.

На сьогоднішній день роботи у кар'єрі припинені, родовище не розробляється. Станом на 01.01.2017 параметри кар'єру «Південний» в плані становлять: довжина - 1250 м, ширина - 680 м, глибина - 160 м.

Передбачається розробка кар'єру в відбудованих контурах, з урахуванням стійкості розроблюваних порід, до позначки мінус 130 м (в межах затверджених запасів). Висота уступів прийнята 12 м. При постановці бортів в кінцеве положення уступи подвоюються.

Запобіжні берми на кінцевому контурі прийняті:

– для східного борта - 10 м;

– для західного, північного і південного бортів - 8 м.

Кути укосів уступів прийняті наступні:

– в завальних породах - 40°;

– в скельних породах західного, північного і південного бортів - 45-60°;

– в хлорит-талькових сланцях - 38°;

– в скельних породах східного борту - 45°.

Розміри кар'єру на кінець відпрацювання: довжина поверху - 1310 м, ширина по верху - 740 м, площа кар'єру по верхній брівці - 83,3 га.

Загальні запаси корисних копалин, затверджені протоколом ДКЗ (№ 3977 від 15.06.2017) та складають 3 538,0177 тис. м³, категорії - С₂.

Підрахунок обсягів гірничої маси в проектному контурі проведений по вертикальним перетинах. Загальний обсяг розкривних порід в проектному контурі кар'єра «Південний» становить 26890 тис. м³. Середній коефіцієнт розкриву склав - 7,6 м³/тонн.

Запаси корисних копалин і кількість розкривних порід за станом на 01.10.2017 в проектному контурі кар'єра наведені в таблиці № 2.

Запаси корисних копалин

Таблиця № 2

№	Найменування показника	Одиниця виміру	Значення
1	2	3	4
1	Балансові запаси	тис. тонн тис. м ³	3538,02 1010,86
2	Проектні втрати	тис. тонн тис. м ³	- -
3	Промислові запаси в контурі кар'єру	тис. тонн тис. м ³	3538,02 1010,86
4	Промисловий обсяг вскришних порід в контурі кар'єру	тис. м ³	26890
5	Коефіцієнт розкривних порід	м ³ /тонн	7,6
6	Термін забезпеченості кар'єру запасами	роки	14,15

Система розробки

При реалізації планованої діяльності прийнята система розробки, що склалася при ранньому відпрацюванні родовища - транспортна, з паралельним просуванням фронту робіт і зовнішнім відвалоутворенням.

Рудні поклади відпрацьовуються поздовжніми заходками з переміщенням фронту очисних і розкривних робіт уздовж лінії простягання корисних копалин.

Відповідно до завдання на проектування для виїмки розкривних порід і корисної копалини використовуються екскаватори TEREX з ємністю ковшу 7 м³ (або аналог).

Переміщення порожніх порід проводиться автосамоскидами БеЛАЗ (або аналог), вантажопідйомністю до 55 тонн, у зовнішній відвал. Транспортування корисної копалини на дробильно-збагачувальний комплекс проводиться автосамоскидами БеЛАЗ (або аналог) вантажопідйомністю до 55 тонн.

При виконанні робіт підрядними організаціями, може використовуватися аналогічне обладнання з відповідними технічними параметрами. Розробка корисних копалин проводиться пошарово - зверху вниз уступами висотою 12 м, розробка розкривних порід - уступами висотою 12 м.

При постановці бортів в кінцеве положення скельні уступи подвоюються. З урахуванням фактично сформованих уступів, встановлюються такі позначки горизонтів на яких ведуться гірські роботи: + 74 м, + 62 м, + 50 м, + 26 м, + 14 м, + 2 м, -10 м, -22 м, -34 м, -46 м, -58 м, - 70 м, -82 м, -94 м, -130 м.

Технологія гірничих робіт і механізація виробничих процесів

Технологічна схема гірських робіт визначається способом розробки і навантаження корисних копалин і розкривних порід, а також подальшим транспортуванням їх відповідно на дробильно-збагачувальний комплекс або зовнішній відвал.

Розробка корисних копалин проводиться екскаваторами, після попереднього розпушування буропідривним способом. Буріння свердловин виконується верстатами шарошечного буріння СБШ-250. Діаметр свердловин складає 250 мм.

Після здійснення масового вибуху (проведення вибухових робіт виконується підрядними організаціями), екскавація гірничої маси проводиться гусеничними екскаваторами типу пряма лопата TEREX з ємністю ковшу 7 м³ (або аналог) в самоскиди БеЛАЗ (або аналог), вантажопідйомністю 55 тонн.

Розкривні породи транспортуються з кар'єру автосамоскидами БеЛАЗ і складаються на ділянках рекультивації порушених земель

Багаті залізні руди п'ятого залізистого горизонту транспортуються із забою на дробильно-збагачувальний комплекс для переробки в готову продукцію і подальшого відвантаження. На фабриці руда буде збагачуватися для отримання готової продукції відповідно до встановлених технічних умов.

Бурові роботи

Вибухові роботи на кар'єрі проводяться підрядною організацією.

Вибухові роботи виконуються відповідно до «Типового проекту на виробництво буровибухових робіт» і вимог нормативних документів:

НПАОП 0.00-1.24-10 «Правила охорони праці під час розробки родовищ корисних копалин відкритим способом», НПАОП 0.00-1.66-13 «Правила безпеки під час поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення», НПАОП 0.00-1.67-13 «Технічні правила ведення вибухових робіт на денній поверхні».

Вибухові роботи ведуться методом свердловинних зарядів. Буріння свердловин в гірських породах з міцністю $f = 6-8$ (руда) і $f = 10-14$ (розкрит) за шкалою проф. М.М. Протод'яконова, проводиться із застосуванням бурових верстатів «СБШ-250» (або аналог), що дозволяє бурити свердловини діаметром 250 мм. Роботи виконуються в двозмінному режимі по 12 годин.

Для вибухових робіт застосовуються вибухові речовини і засоби ініціювання, які допущені Державною службою праці до постійного застосування і до випробувань.

Для буропідривного розпушування блоків кристалічних порід застосовується спосіб з використанням багаторядної короткоуповільненої комутації свердловинних зарядів.

Цей спосіб дає можливість значно зменшити масу вибухової речовини і відповідно істотно скоротити газопилові викиди при вибухах. При здійсненні буропідривних робіт, з метою зменшення пилоутворення застосовується гідрозабивка свердловин.

Для виконання проектних обсягів бурових робіт, необхідно 2 робочих бурових верстати.

Розкритні роботи

Розкритні породи на родовищі представлені різними сланцями п'ятого і шостого сланцевих горизонтів і залізистих кварцитів четвертого, п'ятого і шостого залізистих горизонтів, а також хлорит-тальковими сланцями скелюватської світи.

Ґрунтово-рослинний шар на всій площі родовища відсутній.

Розробка розкритних порід проводиться уступами висотою 12 м.

Транспортний зв'язок розкритних уступів з відвалом здійснюється по західному борту кар'єра.

При проведенні розкритних робіт передбачається автотранспортна схема із застосуванням екскаваторів TEREX з ємністю ковшу 7 м³ (або аналог) і автосамоскидів вантажопідйомністю 55 тонн БеЛАЗ (або аналог).

Для виконання річного обсягу розкритних робіт необхідно 4 екскаватора TEREX (або аналог). Розкритні породи автомобільним транспортом доставляються на зовнішній відвал. Середня дальність транспортування від забою становить до 3 км.

Для зачистки робочих майданчиків, планування під'їздів до екскаваторів і обслуговування тимчасових доріг в кар'єрі передбачається використання 2 бульдозерів LIEBHERR потужністю 300 к.с.

Видобувні роботи

Рудні поклади основної товщі п'ятого залізного горизонту представлені мартитовою рудою, середньої тріщинуватості (міцність $f = 6-8$).

Видобуток корисних копалин проводиться уступами висотою 12 м. Уступи розробляються екскаваторами ЕКГ-5 (або аналог) з навантаженням в автосамоскиди HOWOA7.

Для транспортування корисної копалини використовуються автосамоскиди БеЛАЗ (або аналог) вантажопідйомністю 55 тонн.

Корисна копалина з уступів, що розробляються, автомобільним транспортом доставляється на перевантажувальний майданчик дробильно-збагачувального комплексу. Середня дальність транспортування від забою становить до 2 км.

Для виконання видобувних робіт в кар'єрі необхідно мати 1 екскаватор TEREX (або аналог).

Для зачистки робочих майданчиків, планування під'їздів до екскаваторів і навантажувачів, обслуговування тимчасових доріг в кар'єрі передбачається використання одного бульдозера LIEBHERR потужністю 300 к.с. на видобувних роботах.

Перелік необхідного основного гірничо-транспортного устаткування для виконання проектних обсягів робіт в кар'єрі наведено в таблиці № 3.

Перелік устаткування

Таблиця № 3

№	Найменування	Кількість, од.
1	2	3
Бурові роботи		
1	Буровий верстат СБШ-250 (або аналог)	2
Вскришні роботи		
1	Екскаватор TEREX	4
2	Автосамоскид БеЛАЗ	12
3	Бульдозер LIEBHERR потужністю 300 к.с.	2
Видобувні роботи		
1	Екскаватор TEREX	1
2	Автосамоскид БеЛАЗ	1
3	Бульдозер LIEBHERR потужністю 300 к.с.	1
Відвалоутворення		
1	Бульдозер LIEBHERR потужністю 300 к.с.	2

Механізація допоміжних процесів

У кар'єрі поряд з основними технологічними процесами передбачаються допоміжні роботи:

- подрібнення негабариту;
- завідкістка уступів;
- очищення берм.

Вихід негабариту становить 5 %. Оброблення негабаритних шматків порід проводиться пневмоударними установками на базі екскаватора TEREX (або аналог).

Продуктивність пневматичного бутобоя становить 150 м³/зміну або 70 тис. м³/рік. При виході негабариту 5 %, обсяг вторинного подрібнення складе 95 тис. м³/рік.

Для оброблення негабариту необхідно два пневматичних бутобоя.

Оброблення негабариту може також здійснюватися вибуховим способом, підрядною організацією, яка виконує на кар'єрі вибухові роботи.

Зрошення гірничої маси перед завантаженням і полив автодоріг в кар'єрі здійснюється за допомогою поливальної машини на базі автосамоскида КрАЗ (або аналог), існуючої на підприємстві.

При очищенні запобіжних берм, на планувальних роботах, при влаштуванні автоз'їздів і інших роботах використовуються бульдозери.

При постановці уступів в кінцеве проектне положення або в тимчасово неробоче положення, після підривання гірської маси повинна здійснюватися зачистка і планування запобіжної берми за допомогою бульдозера.

Кар'єрний транспорт

При відпрацюванні кар'єру, доставка розкривних порід на зовнішній відвал і корисної копалини на майданчик дробильно-збагачувального комплексу передбачена автомобільним транспортом.

Для виїмки розкривних порід і корисної копалини використовуються екскаватори TEREX з ємністю ковшу 7 м³. Переміщення порожніх порід проводиться автосамоскидами БеЛАЗ (або аналог), вантажопідйомністю 55 тонн, у зовнішній відвал. Середня відстань перевезення розкривних порід становить 3,0 км.

Транспортування корисної копалини на дробильно-збагачувальний комплекс проводиться автосамоскидами БеЛАЗ (або аналог), вантажопідйомністю 55 тонн. Середня відстань перевезення корисних копалин становить 2,0 км.

Продуктивність та режим роботи кар'єру

Річна продуктивність кар'єру за повторним видобутком багатой руди п'ятого залізного горизонту, визначена завданням на проектування і становить - 250 тис. тонн/рік (71,4 тис. м³/рік). Проектна площа кар'єру при розробці затверджених запасів корисної копалини складає 83,3 га (по верхній брівці кар'єра).

Продуктивність кар'єру за щорічним вилученням та складуванням розкривних порід визначається при календарному плануванні гірничих робіт. Режим роботи кар'єру визначено завданням на проектування як цілорічний з безперервним робочим тижнем. Число робочих днів у році - 355 днів. Кількість робочих змін на добу - 2. Тривалість робочої зміни - 12 годин. Термін служби кар'єру складе 14,15 років.

Розкриття та порядок відпрацювання поля кар'єру

Родовище розробляється з 1972 року і за цей час розкрито до позначки -96 м. Розкриття виконано системою тимчасових автомобільних з'їздів внутрішнього закладення з ухилом до 80 %, розташованих по західному борту кар'єру в напрямку з півночі на південь до позначки мінус 96 м, а також за східним борту до позначки мінус 22 м.

Таким чином, немає необхідності в проходці додаткових розкривних виробок.

Автодорога по східному борту кар'єру не відповідає нормативним параметрам, рух по ній технологічного транспорту проектом не передбачається. Автодорога служить запасним аварійним виїздом з кар'єру.

Доступ транспорту в кар'єр, вивезення порожніх порід на зовнішні відвали і ділянки рекультивациі, а також доставка руди п'ятого залізного горизонту з кар'єру на приймальний бункер дробильно-збагачувального комплексу проводиться по існуючій автодорозі, що прокладена по західному борту кар'єра «Південний».

Під час розвитку гірничих робіт подальше розкриття до позначки -130 м буде здійснюватися трасою тимчасових внутрішніх автомобільних з'їздів, які на граничному контурі розташовуються уздовж західного борту кар'єру.

Основний напрямок відпрацювання - розширення західного і північного бортів кар'єру, з поступовим зниженням гірських робіт, до кордонів підрахунку запасів (-130 м).

Гірничотехнічні умови розробки родовища

Площа ділянки № 2 родовища залізних руд, приурочена до покладів багатих руд, які були залишені в надрах при відпрацюванні підземним способом.

Кар'єр «Південний» здійснює повторне відпрацювання багатих залізних руд п'ятого залізного горизонту. Підземне видобування залізної руди впроваджувалась системою розробки з обваленням порід, що вміщують, суцільно, без залишення циліків. В результаті відбувалося заповнення виробленого простору завальними породами.

Відповідно до даних Звіту з ОВД в даний час підземна розробка в районі кар'єра не ведеться, процес зрушення перейшов в стадію загасання, відпрацьований простір повністю заповнений вміщуючими породами і можливість існування пустот, що можуть викликати обвалення поверхні (воронок), на даній ділянці практично виключена.

Рудні поклади в межах кар'єру простежуються у вигляді тіл неправильної пластообразної форми.

Первинна структура покладів порушена раніше проведеними підземними роботами і визначити структурні елементи важко, але за збереженими фрагментами простежується, що рудні поклади падають на захід під кутом 45° - 50° .

Ділянка № 2 знаходиться в межах депресивної воронки підземних вод, яка сформувалася в результаті роботи водовідливних установок шахти.

Скельні породи в межах кар'єру осушені. Витоки води в бортах кар'єра відсутні. Завдяки підвищеній тріщинуватості порід, яка утворилася в результаті підземної розробки покладів, відбувається швидка інфільтрація атмосферних опадів, що випадають на водозбірній площі кар'єра, в підземні виробки шахти, звідки вода відкачується на денну поверхню установками шахтного водовідливу.

Відвальне господарство

Розкривні породи кар'єра «Південний» передбачається розміщувати для засипки ділянок зони зрушення земної поверхні і утворення воронок від підземного впливу гірничих робіт шахти ім. Артема.

Ділянки засипки зони зрушення земної поверхні і утворення воронок розташовані в межах гірничого відводу шахтоуправління з підземного видобутку руди ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг», висячому боці покладів за межами контурів кар'єра «Південний», в осях 24-191 від ЛСП +750 до +1350.

Складування розкривних порід передбачено на територіях, де процеси зрушення припинилися або загасають.

У 2004 році науково-дослідною лабораторією ПАТ «Суша Балка» видано висновки про використання ділянки зони зрушення в осях 32 ... 103 для складування порожніх порід і рекультивації порушених земель. На

сьогоднішній день в осях 32 ... 103 можна розмістити 3,3 млн. м³ розкривних порід.

З огляду на те, що щорічно з кар'єру буде вилучатись 1900 тис. м³ розкривних порід, цієї ємності вистачить на 1,7 року експлуатації кар'єру.

Подальше розміщення розкривних порід можливо на ділянках зони зрушення земної поверхні і утворення воронок, які розташовані в осях 103 ... 191. На ділянці зони зрушення, в маркшейдерських осях 103 ... 191, можливо розмістити 4,5 млн. м³ розкривних порід, до позначки плюс 90 м.

Виходячи з готовності території, засипку ділянок зони зрушення передбачається проводити поетапно, в міру відпрацювання покладів і отримання висновків спеціалізованої організації про можливість безпечного використання ділянки зони зрушення для складування порожніх порід і рекультивації порушених земель з урахуванням розвитку підземних гірничих робіт по розробці горизонту (1135 м) шахти ім. Артема.

При загальному обсязі розкривних порід в контурі кар'єра - 26890 тис. м³, дефіцит відвальних ємностей складе 19 090 тис. м³.

Засипка ділянок зони зрушення земної поверхні і утворення воронок буде проводитися з використанням бульдозерного способу відвалоутворення. Складування порід проводиться широким фронтом (не менше 100 м) і висотою уступу 30-40 м. Відсипка буде проводитися до позначки поверхні +90 м. Засипка воронок здійснюється від існуючого насипу автодороги відвальними фронтами, розташованими з північного боку від автодороги. Просування відвальних фронтів здійснюється на захід від насипу з приведенням кута укосу насипу до автодороги рівного 2,9° (5 %).

Процес відвалоутворення в цьому випадку включає розвантаження автосамоскидів на верхньому майданчику відвального уступу, переміщення порід під укіс відвалу і планування поверхні відвалу.

Розвантаження транспортних засобів здійснюється за призмою обвалення порід. Частину породи, що залишилася, бульдозер зіштовхує під укіс і виконує планування з утворенням запобіжного насипу. Для обмеження руху машин заднім ходом на розвантажувальних майданчиках створюється запобіжний вал висотою не менше 0,5 діаметру колеса автосамоскиду найбільшої вантажопідйомності, який застосовується для перевезення гірської маси, і надається ухил до поверхні відвалу до 3°, спрямований від бровки відвалу до його центру.

Обсяг порід, що щорічно виймаються з кар'єру і підлягають складуванню у відвал розкривних порід складає 1900 тис. м³. При цьому обсяг породи, що

підлягає зштовхуванню бульдозером на відвалі (з урахуванням відвального коефіцієнту) становить 1200 тис. м³.

Відвалоутворення на відвалі здійснюється бульдозерами потужністю 300 к.с. - LIEBHERR. З огляду на річні обсяги виїмки і складування розкритих порід, необхідно 2 бульдозера для виконання відвальних робіт.

Рекультивация порушених земель

Рекультивации підлягають всі землі, порушені в процесі будівництва і експлуатації кар'єрів, зайняті відвалами порожніх порід, а також відведені під комунікації, нагірні канали і інші об'єкти. Рекультивация проводиться в межах відведених підприємству земель.

Кар'єр розробляється з 1972 року і розташований на землях, які знаходяться в зоні зрушення від підземних гірничих робіт. На площі кар'єра і прилеглої території родючий шар відсутній.

Проектом передбачено санітарно-гігієнічний напрямок рекультивации, що включає в себе створення ділянок природоохоронного призначення:

- протиерозійні лісонасадження;
- ділянки, закріплені або законсервовані технічними засобами;
- ділянки самозростання - спеціально не упорядковуванні для використання в господарських або рекреаційних цілях.

Кар'єр протягом розробки корисних копалин (14 років) буде перебувати весь час у русі (експлуатації).

В даний час площ для проведення рекультивации немає.

Роботи з рекультивации передбачається проводити після повного відпрацювання запасів.

Після відпрацювання всіх балансових запасів, для запобігання падінню людей у кар'єр, необхідно по периметру кар'єра побудувати огорожу висотою 2,5 м на відстані 5 м за можливої призми обвалення верхнього уступу кар'єра.

З огляду на прийнятий напрямок рекультивации передбачається по периметру кар'єра створення дерево-чагарникової смуги щільної структури, в міжряддях висіватимуться багаторічні трави.

Роботи по гірничотехнічній рекультивации будуть виконуватися основним гірничотранспортним обладнанням кар'єра і за окремим проектом.

Опис і оцінка можливого впливу на довкілля планованої діяльності

При реалізації планованої діяльності ймовірний вплив на довкілля обмежений розрахунковим періодом проведення господарської діяльності із видобування залізних руд ділянки № 2 кар'єру «Південний».

Потенційними джерелами впливу на навколишнє середовище при розробці родовища є гірничі роботи та робота механізмів в кар'єрі. Негативний вплив гірничих робіт на довкілля проявляється в порушенні рельєфу місцевості з утворенням виїмки, погіршенні якості земельної ділянки, забрудненні атмосферного повітря пилом, який здувається з поверхні укосів уступів та відвалу. Робота механізмів та транспорту буде створювати шум, забруднювати атмосферне повітря відпрацьованими газами та пилом. Ці джерела впливу на довкілля являються неорганізованими і будуть проявлятися лише в межах кар'єру та його санітарно-захисної зони.

Незапланований негативний вплив на навколишнє середовище можливий лише при аварійних ситуаціях. Аварійні ситуації на об'єкті можливі у випадку недотримання технології господарської діяльності, поломки машин і механізмів та при пожежі. Значні наслідки на стан навколишнього середовища при аварійних ситуаціях завдає пожежа техніки, обладнання тощо. У випадку пожежі концентрація продуктів згорання в атмосфері може досягти перевищених значень гранично-допустимих концентрацій, також можливе забруднення підземних та поверхневих вод.

При штатних умовах експлуатації об'єкту господарської діяльності аварійні ситуації не передбачаються. З метою недопущення виникнення аварійних ситуацій Звітом з ОВД передбачено ряд організаційно-технічних заходів. На випадок виникнення аварійної ситуації передбачено ряд організаційно-технічних заходів, спрямованих на ліквідацію ситуації та недопущення забруднення навколишнього природного середовища, впровадження заходів щодо дотримання вимог природоохоронного законодавства.

Санітарно-захисна зона для об'єкту визначається у відповідності до Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.1996 № 173, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24 липня 1996 р. за № 379/1404.

МІНІСТЕРСТВО ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ,
враховуючи дані, наведені у звіті з оцінки впливу на довкілля, а саме те, що:

– **планована діяльність.** Метою планованої діяльності є видобування залізних руд ділянки № 2 кар'єру «Південний» (залізні руди повторної розробки п'ятого залізного горизонту);

– вплив на ґрунти та земельні ресурси під час провадження планованої діяльності. Планована діяльність може здійснювати вплив на ґрунти шляхом порушення їх при виконанні розкривних робіт, а також при утворенні тимчасових зовнішніх відвалів розкривних порід. До теперішнього часу на більшій частині території планованої діяльності вже проведені розкривні роботи.

З огляду на наявний рельєф, що сформований за період експлуатації родовища, у результаті здійснення планованої діяльності забруднення ґрунту в процесі експлуатації встановленого обладнання не відбувається. Об'єкт не має неорганізованих забруднених стоків, які можуть потрапити у ґрунти. Реалізація планованої діяльності не передбачає зростання існуючих статичних навантажень на ґрунти, динамічні навантаження виключені, можливість підтоплення ґрунтів виключена.

У відповідності до вимог статті 52 Закону України «Про охорону земель» при проведенні гірничодобувних, геологорозвідувальних, будівельних та інших робіт, пов'язаних з порушенням ґрунтового покриву, відокремлену ґрунтову масу буде знято, складувано, збережено та перенесено на порушені або малопродуктивні земельні ділянки відповідно до робочого проекту землеустрою. При знятті ґрунтового покриву буде здійснюватиметься його пошарове зняття і роздільне складування верхнього, найбільш родючого шару ґрунту, та інших прошарків ґрунту відповідно до структури ґрунтового профілю, а також материнської породи. Об'єм ґрунтової маси, що підлягає зняттю і роздільному складуванню визначаються в робочих проектах землеустрою. Проведення рекультиваційних робіт (поводження із родючим шаром ґрунту) даними матеріалами Звіту з ОВД не оцінено (повинно розглядатись окремим проектом землеустрою, що розробляється та узгоджується у встановленому законодавством порядку).

Родючі ґрунти, цінні сільськогосподарські угіддя на території планованої діяльності відсутні. Хімічне, біологічне та радіоактивне забруднення не передбачається. Виникнення небезпечних інженерно-геологічних процесів і явищ та інших чинників, які негативно впливають на стан ґрунтів при реалізації планованої діяльності, не прогнозується;

– вплив на атмосферне повітря під час провадження планованої діяльності. Основними джерелами викиду забруднюючих речовин в атмосферне повітря є: масові вибухи в кар'єрі; бурові верстати; технологічний транспорт; відвали розкривних порід; склад руди. Всього на території

промислового майданчику передбачається розташування чотирьох джерел викидів, які характеризуються як неорганізовані.

При реалізації планованої діяльності в атмосферне повітря здійснюються викиди наступних забруднюючих речовин: речовин у вигляді суспендованих твердих часток, недиференційованих за складом; оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту $[\text{NO} + \text{NO}_2]$); оксид вуглецю; сірки діоксид; вуглеводні граничні C_{12} - C_{19} . Загальна кількість забруднюючих речовин в атмосферне повітря складає - 187,874 тонн/рік.

Аналіз результатів розрахунку розсіювання забруднюючих речовин в приземному шарі атмосферного повітря за умови нормальної реалізації планованої діяльності показав, що для всіх забруднюючих речовин максимальні концентрації без урахування фонові концентрації не перевищують гранично-допустимих концентрацій на межі санітарно-захисної зони і найближчої житлової забудови та не призведуть до погіршення якості атмосферного повітря;

- вплив на водне середовище під час провадження планованої діяльності. Найближчі водні об'єкти поряд з ділянкою № 2 кар'єру «Південний» (залізні руди повторної розробки п'ятого залізного горизонту) – річка Саксагань та Саксаганське водосховище, які знаходяться на відстані більше 700 метрів від родовища.

Ділянка № 2 кар'єру «Південний» (залізні руди повторної розробки п'ятого залізного горизонту) знаходиться поза межами прибережної захисної смуги річки Саксагань та Саксаганського водосховища.

Питне водопостачання району планованої діяльності здійснюється від міської кільцевої системи питного водопостачання на базі Карачунівських та Радушанських водоочисних споруд.

Джерела децентралізованого господарсько-питного водопостачання (колодязі, каптажі, джерела тощо) на території гірничого відводу відсутні.

На підприємстві буде використовуватися технічна вода на виробничі потреби всередині кар'єра.

Загальні витрати води в кар'єрі на заходи по боротьбі з пилом складуть - 163,896 тис. м^3 /рік, в тому числі для зрошення екскаваторних вибоїв - 61,875 тис. м^3 /рік, на зрошення автодоріг - 100,050 тис. м^3 /рік, для приготування гідрозабивки - 1,971 тис. м^3 /рік.

Питома витрата води на зрошення гірничої маси при екскавації становить - 30 л на 1 м^3 гірської маси, на гідрозабивку - 40 л на 1 м^3 підірваної гірничої маси.

Для побутових потреб працівників кар'єру використовується привозна вода. Водоспоживання привозної питної води складає - 154,425 м³/рік. Відведення господарсько побутових стоків здійснюється в біотуалет - 154,425 м³/рік.

Дренувальний вплив кар'єру на підземні водоносні горизонти не має практичного значення, так як кар'єр знаходиться в межах глибокої депресивної воронки підземних вод, що утворилася від роботи водовідливних установок близько розташованих шахт (ШУ ГД ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг», шахта «Батьківщина»).

Скельні породи в межах кар'єру осушені. Витоки води в бортах кар'єра відсутні. Завдяки підвищеній тріщинуватості порід, яка утворилася в результаті підземної розробки покладів, відбувається швидка інфільтрація атмосферних опадів, що випадають на водозбірній площі кар'єру, в підземні виробки шахти, звідки вода відкачується на денну поверхню установками шахтного водовідливу.

При сильних дощах можливе тимчасове скупчення води на нижньому горизонті кар'єра.

Підприємство працює за безстічною системою, скидання кар'єрних вод в природні водойми відсутнє.

Дошові і паводкові води відводяться існуючими нагірними канавами, які періодично очищаються від заростей в літню пору і від снігу взимку.

Планована діяльність не передбачає скидання забруднених стічних вод у поверхневі водні об'єкти господарсько-питної, культурно-побутової та рибогосподарської категорій водокористування, а також в підземні водоносні горизонти.

При штатному режимі реалізації планованої діяльності з урахуванням впровадження передбачених організаційно-технічних та визначених екологічних умов – негативного впливу під час провадження планованої діяльності на водне середовище не передбачається;

– вплив на геологічне середовище під час провадження планованої діяльності. При реалізації планованої діяльності, зокрема проведення буріння вибухових свердловин та здійснення вибухів у кар'єрі, вплив на геологічне середовище обмежений періодом проведення робіт.

Негативні інженерно-геологічні процеси на ділянці родовища та прилеглий до нього території у сучасний період практично відсутні - геологічна будова, геоморфологічні та гідрогеологічні умови території виключають можливості розвитку карстоутворення, зсувів, суфозії, інтенсивної ерозії

земель. Немає місця підтоплення та заболочення прилеглої до родовища території;

– вплив на рослинний і тваринний світ, об'єкти та території природно-заповідного фонду під час провадження планованої діяльності. Вплив на флору та фауну прогнозується незначним і носитиме тимчасовий характер, тривалість якого визначається розрахунковим терміном продовження реалізації планованої діяльності.

У зоні впливу реалізації планованої діяльності відсутні території, що охороняються (заповідники, розплідники, пам'ятники природи), об'єкти, що внесені до державного й місцевого реєстру природно-заповідного фонду, та території, перспективні для заповідання.

Найближчий до родовища об'єкт природно-заповідного фонду - геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Сланцеві скелі», оголошена рішенням виконавчого комітету Дніпропетровської області № 391 від 22 червня 1972 року. Враховуючи, значну відстань від Ділянки № 2 кар'єру «Південний» (залізні руди повторної розробки п'ятого залізного горизонту) до геологічної пам'ятки природи місцевого значення «Сланцеві скелі», значний негативний вплив на об'єкт природно-заповідного фонду не очікується.

Територія ділянки № 2 кар'єру «Південний» (залізні руди повторної розробки п'ятого залізного горизонту) не відноситься до території та об'єктів Смарагдової мережі України. Найближчий об'єкт Смарагдової мережі України - Bokovenkivskyi Regional Landscape code UA0000136) розташований у Кіровоградській області на значній відстані від родовища. Враховуючи суттєву відстань між родовищем та об'єктом Смарагдової мережі, планована діяльність не матиме негативного впливу на території та об'єкти Смарагдової мережі;

– вплив на клімат і мікроклімат під час провадження планованої діяльності. Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище, відсутні.

Планованою діяльністю не передбачаються активні та масштабні дії на довкілля (значні виділення інертних газів, теплоти, вологи), а також виникнення мікрокліматичних умов, що не роблять істотного впливу на клімат. Теплове забруднення повітряного басейну не передбачається. Істотного впливу на клімат не очікується;

– вплив на соціальне середовище під час провадження планованої діяльності. Негативних факторів впливу на умови життєдіяльності місцевого

населення не здійснюється. Під час реалізації планованої діяльності не виникає загрози здоров'ю населення. Планована діяльність не суперечить функціональному зонуванню прилеглої території та не пов'язана з генерацією будь-яких специфічних або унікальних впливів на людину, які можуть спричинити захворювання або погіршення умов проживання людей.

Позитивним соціальним фактором планованої діяльності є поповнення місцевого бюджету і поліпшення загальної соціально-економічної ситуації в регіоні, забезпечення сировиною металургійну галузь, зайнятості місцевого населення;

– вплив на техногенне середовище під час провадження планованої діяльності. Пам'ятки архітектури, історії і культури (як об'єкти забудови), зони рекреації, культурного ландшафту та інші елементи техногенного середовища в зоні впливу планованої діяльності відсутні.

Реалізація планованої діяльності не буде створювати екологічно небезпечний вплив на промислові, сільськогосподарські та громадсько-житлові об'єкти, наземні та підземні споруди та інші елементи техногенного середовища;

– вплив шуму та вібрації на довкілля під час провадження планованої діяльності. При реалізації планованої діяльності вплив шуму та вібрації на довкілля має тимчасовий та обмежений у просторі характер і не спричиняє незворотних негативних впливів на довкілля. Проведений аналіз акустичного впливу свідчить, що розрахунковий рівень шуму на межі житлової забудови не перевищує допустимі значення та відповідає встановленим вимогам законодавства. Реалізація планованої діяльності в нічний період доби не передбачається;

– вплив світлового, теплового та радіаційного забруднення на довкілля під час провадження планованої діяльності. Джерела потенційного світлового, теплового та радіаційного забруднення на об'єкті відсутні. При реалізації планованої діяльності світлове, теплове та радіаційне забруднення навколишнього середовища не передбачається, негативний вплив на довкілля від зазначених факторів не очікується. На території планованої діяльності відсутні джерела ультразвуку, електромагнітних та іонізуючих випромінювань, статичної електрики;

– поводження з відходами під час провадження планованої діяльності. Під час реалізації планованої діяльності відходи будуть збиратися в спеціальні контейнери та вивозитись відповідно до вимог Закону України «Про відходи», документів дозвільного характеру та укладених договорів зі спеціалізованими організаціями у сфері поводження з відходами, у тому числі, з небезпечними.

Для тимчасового зберігання відходів передбачено майданчик з контейнерами роздільного збору відходів. Відходи повинні сортуватися відповідно до класу, а також з урахуванням можливості подальшого використання.

Відходи, що утворюватимуться на території планованої діяльності підлягають роздільному збиранню в місцях тимчасового зберігання відходів.

Місця тимчасового зберігання відходів передбачено облаштовувати та утримувати відповідно до вимог санітарно-гігієнічних норм і правил. При виникненні нештатної ситуації (аварійні розливи) кількісний та якісний склад відходів визначається на місцях по мірі їх утворення, у порядку вимог законодавчих норм і актів,

а також з урахуванням всієї інформації, зауважень і пропозицій, що надійшли протягом строку громадського обговорення, вважає допустимим провадження планованої діяльності з огляду на нижченаведене, а саме на те, що:

кар'єр «Південний» введений в експлуатацію в 1972 році для видобутку раніше втрачених багатих залізних руд. Території та об'єкти природно-заповідного фонду і курортні зони в районі розташування кар'єру відсутні;

на підставі наведених у Звіті з ОВД оцінок впливів на компоненти довкілля (грунти та земельні ресурси, атмосферне повітря, водне середовище, геологічне середовище, рослинний і тваринний світ, природно-заповідний фонд, клімат і мікроклімат, соціальне середовище, техногенне середовище) сукупний вплив планованої діяльності є допустимим.

Екологічні умови провадження планованої діяльності:

1. Для планованої діяльності встановлюються такі умови використання території та природних ресурсів під час виконання підготовчих і будівельних робіт та провадження планованої діяльності, а саме:

– забороняється використання техніки із підтіканням паливо-мастильних матеріалів та перевищенням у відпрацьованих газах нормативно встановлених CO і CH₄;

- не допускати експлуатацію транспортних та інших пересувних засобів і установок, у яких вміст забруднюючих речовин у відпрацьованих газах перевищує нормативи або рівні шкідливого впливу фізичних факторів;

- заправку, мийку, техобслуговування та ремонт транспортних механізмів здійснювати в спеціально обладнаних місцях;

- у разі виникнення необхідності, ремонтні роботи техніки, обладнання тощо, що передбачені до використання при реалізації планованої діяльності, проводити у спеціально передбачених та організованих для можливості реалізації, з точки зору вимог законодавства України, місцях;

- використовувати справне технологічне обладнання;

- забезпечити своєчасне вивезення на утилізацію відходів, які утворюються у період проведення робіт;

- забезпечити влаштування місць тимчасового зберігання відходів відповідно до вимог законодавства;

- забезпечити ведення первинного поточного обліку кількості, типу і складу відходів та надання щодо них статистичної звітності у встановленому законодавством порядку;

- не допускати змішування відходів, здійснювати належне зберігання та складування відходів;

- поводження з відходами здійснювати відповідно до вимог Закону України «Про відходи», документів дозвільного характеру та укладених договорів зі спеціалізованими організаціями у сфері поводження з відходами, у тому числі, з небезпечними;

- встановити контейнери для зберігання відходів та мобільні (пересувні) санітарно-технічні прилади (біотуалети) із герметичними ємностями для збору рідких відходів з розрахунку на чисельність осіб залучених до виконання робіт з планованої діяльності;

- вживати заходи з метою мінімізації викиду забруднюючих речовин до атмосферного повітря при впровадженні технологічних операцій;

- забезпечити здійснення організаційно-господарських, технічних та інших заходів щодо забезпечення виконання вимог, передбачених стандартами та нормативами екологічної безпеки у галузі охорони атмосферного повітря та дозволах на викиди забруднюючих речовин стаціонарними джерелами;

- викиди забруднюючих речовин зі стаціонарних джерел підприємства, можливі з урахуванням та на підставі наявності дозволу на викиди забруднюючих речовин стаціонарними джерелами, та не повинні призводити

до перевищення гігієнічних нормативів на межі нормативної санітарно-захисної зони;

- вживати заходи щодо недопущення впродовж доби перевищень рівнів шуму, встановлених санітарними нормами;

- реалізовувати заходи з метою виключення виникнення забруднення ґрунту;

- забезпечити організацію збору, очищення та відведення ґрунтових, дощових та талих вод;

- не допускати перевищення встановлених концентрацій по основним забруднюючим речовинам;

- виконувати заплановані заходи з охорони та раціонального використання водних ресурсів;

- забезпечити унеможливлення розльоту гірничої маси в р. Саксагань та Саксаганське водосховище;

- не допускати забруднення нафтопродуктами ґрунтів, підземних та поверхневих вод;

- вживати заходи щодо забезпечення захищеності розкривних порід від вітру;

- при виконанні виймально-навантажувальних робіт здійснювати полив гірничої маси у вибоях екскаваторів;

- при виконанні транспортувальних робіт здійснювати полив водою автодоріг і під'їздів до місць навантаження і розвантаження автосамоскидів та території проммайданчика підприємства;

- забезпечити належне утримання прилеглих до кар'єру автомобільних доріг, за допомогою яких здійснюється транспортування сировини;

- при формуванні ярусів відвалів розкривних порід реалізовувати кути відкосів з метою попередження зсувних явищ;

- з метою запобігання ерозії відвалів родючих ґрунтів їх поверхню необхідно закотковувати та засівати сумішшю бобовозлакових і довгорічних трав;

- проводити щорічний радіаційний контроль видобутої сировини в кар'єрі та продукції з неї на відповідність вимогам Державних гігієнічних нормативів «Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97)», затверджених постановою Головного державного санітарного лікаря України від 01.12.1997 № 62;

- здійснювати радіологічні заміри в об'єктах природного середовища (вода підземна та поверхнева, ґрунти) на території ймовірного впливу;

- після завершення робіт здійснити рекультивацію кар'єру, де проводились роботи;
- здійснювати провадження планованої діяльності із урахуванням вимог Закону України «Про тваринний світ»;
- у період масового розмноження диких тварин, з 1 квітня до 15 червня, передбачити заборону на проведення робіт та заходів, які є джерелом підвищеного шуму та неспокою (пальба, проведення вибухових робіт тощо);
- не допускати шкідливого впливу робіт, пов'язаних з користуванням надрами, на збереження запасів корисних копалин, гірничих виробок, що експлуатуються чи законсервовані, а також підземних споруд;
- забезпечити охорону родовища корисних копалин від затоплення, обводнення, пожеж та інших факторів, що впливають на якість корисних копалин і промислову цінність родовища або ускладнюють їх розробку; призначити відповідальних осіб у сфері дотримання вимог природоохоронного законодавства;
- дотримуватись інших природоохоронних заходів, передбачених відповідними технологічними регламентами та Звітом з ОВД;
- здійснювати провадження планованої діяльності за умови наявності та з дотриманням усіх документів дозвільного характеру, які з огляду на законодавство, регулюють зазначену діяльність (у тому числі спеціального дозволу на користування надрами);
- забезпечити здійснення додаткової оцінки впливу на довкілля у разі змін планованої діяльності, які підлягають оцінці впливу на довкілля відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 № 1010 «Про затвердження критеріїв визначення планованої діяльності, яка не підлягає оцінці впливу на довкілля, та критеріїв визначення розширень і змін діяльності та об'єктів, які не підлягають оцінці впливу на довкілля».

2. Для планованої діяльності встановлюються такі умови щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та усунення їх наслідків, а саме:

- здійснювати організацію навчання працюючих правилам пожежної безпеки на підприємстві;
- здійснювати проведення регламентних профілактичних оглядів і ремонтів обладнання;
- здійснювати розробку інструкцій про заходи пожежної безпеки при проведенні технологічних процесів, експлуатації обладнання, виробництві пожежонебезпечних робіт;

- виконувати припинення робіт при виникненні будь-яких нештатних ситуацій (поломка, аварії, тощо) до приведення технологічного процесу до нормальних умов;

- здійснювати контроль за достатньою місткістю резервного (аварійного) обладнання з метою виключення виникнення забруднення компонентів довкілля;

- на випадок виникнення аварійної ситуації передбачити ряд організаційно-технічних заходів, спрямованих на ліквідацію виниклої ситуації та недопущення забруднення навколишнього природного середовища;

- підготувати чіткий регламент та необхідну кількість засобів на випадок виникнення необхідності оперативної ліквідації, у повному обсязі, з метою мінімізації можливого негативного впливу на оточуюче природне середовище, будь-якої аварійної ситуації;

- при виникненні аварійних та нештатних ситуацій характеристики кількісного та якісного впливу на компоненти довкілля, компенсаційні заходи визначаються у порядку до вимог законодавчих норм та актів.

3. Для планованої діяльності встановлюються такі умови щодо зменшення транскордонного впливу планованої діяльності,* а саме:

- підстави для здійснення транскордонної оцінки впливу на довкілля відсутні.

4. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення таких компенсаційних заходів:**

- здійснювати оплату компенсаційних збитків при аварійних ситуаціях;
- своєчасно та у повному обсязі сплачувати екологічні податки, рентну плату;

- проводити роботи з відновлення ґрунтів.
- з метою усунення наслідків шкідливого впливу гірничих робіт, у відповідності до розрахункових деформацій, для автомобільних доріг здійснити відповідні ремонтні роботи дорожнього одягу, для штучних споруд – ремонтні роботи;

- забезпечити рекультивацію у відповідності до законодавства.

5. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із запобігання, уникнення, зменшення (пом'якшення), усунення, обмеження впливу планованої діяльності на довкілля, а саме:**

- здійснювати утримання території підприємства в належному санітарному та екологічному стані;

- забезпечувати працівників засобами колективного (огороження, вентиляція, герметизація тощо) та індивідуального захисту (спеціальний одяг та взуття), та ефективно їх використання;

- своєчасно проводити ремонт дорожнього покриття з метою зменшення інфільтрації забруднених нафтопродуктами поверхневих стічних вод в ґрунти та ґрунтові води;

- забезпечувати охорону типових та унікальних природних комплексів і об'єктів, рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного і рослинного світу, рослинних угруповань;

- вести роботи способами, які забезпечують збереження природних комплексів і об'єктів, рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного і рослинного світу, сприяти формуванню екологічної мережі;

- здійснювати забезпечення екологічної безпеки, раціональне використання природних ресурсів, додержання вимог природоохоронного законодавства.

6. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення після проектного моніторингу, а саме:**

- здійснювати моніторинг впливу планованої діяльності на якість атмосферного повітря в межах санітарно-захисної зони щоквартально;

- здійснювати лабораторно-інструментальний контроль викидів забруднюючих речовин від стаціонарних організованих джерел викидів один раз на рік;

- забезпечити проведення контролю за дотриманням затверджених нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря (в умовах дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами);

- здійснення систематичних спостережень за режимом підземних вод відповідно;

- проведення систематичного маркшейдерського та гірничо-технічного контролю за розробкою родовища;

- здійснювати дослідження питомої активності мінеральної сировини один раз на рік;

- здійснювати моніторинг радіаційного фону на території планованої діяльності один раз на рік;

- здійснювати моніторинг впливу шуму від планованої діяльності на довкілля на межі санітарно-захисної зони щоквартально;

- здійснювати моніторинг впливу планованої діяльності на стан ґрунтів в межах санітарно-захисної зони один раз на рік;

- у разі встановлення факту перевищення щодо будь-якого показника, що контролюється – вжити заходи щодо приведення технологічного процесу до штатного стану, забезпечити невідкладне інформування Мінприроди та здійснення заходів відповідного реагування.

Результати післяпроектного моніторингу (звіти тощо) подаються до першого числа наступного місяця за звітним до Мінприроди, а також до органів місцевого самоврядування з метою забезпечення інформування громадськості.

Опубліковувати на власному сайті замовника планованої діяльності копії результатів лабораторних досліджень параметрів навколишнього середовища, що виконуються в рамках післяпроектного моніторингу, не пізніше ніж через 5 (п'ять) робочих днів після отримання їх оригіналів.

Примітка: Якщо під час провадження господарської діяльності, буде виявлено значний негативний вплив цієї діяльності на життя і здоров'я населення чи довкілля та якщо такий вплив не був оцінений під час здійснення оцінки впливу на довкілля та/або істотно змінює результати оцінки впливу цієї діяльності на довкілля, рішення про провадження такої планованої діяльності за рішенням суду підлягає скасуванню, а діяльність - припиненню.

7. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення додаткової оцінки впливу на довкілля на іншій стадії проектування, а саме:**

– у зв'язку із тим, що за інформацією, наведеною у Звіті з ОВД, не представляється можливим оцінити вплив на довкілля робіт з рекультивації, зазначаємо, що здійснення такої діяльності можливе лише у разі здійснення додаткової оцінки впливу на довкілля.

Висновок з оцінки впливу на довкілля є обов'язковим для виконання. Екологічні умови, передбачені у цьому висновку, є обов'язковими.

Висновок з оцінки впливу на довкілля втрачає силу через п'ять років у разі, якщо не було прийнято рішення про провадження планованої діяльності.

**Директор
Департаменту екологічної безпеки
та дозвільно-ліцензійної діяльності**

С.І. Лук'янчук

**Заступник Міністра
екології та природних ресурсів України**

В.М. Вакарш

Підготовлено:
Гладун Є.Є.

* Якщо здійснювалася процедура оцінки транскордонного впливу.

** Якщо з оцінки впливу на довкілля випливає така необхідність.